

Bevarandeplan för Natura 2000-området

Lomsjöskogen

Omslagsfoto: Per Folkesson

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000- områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000- område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtyperns utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på

”kartverket skyddad natur”. I kartverket söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information (se bilaga för användarhandledning).

Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shp-fil. Det görs på Miljödataportalen.

För mer information om Natura 2000:

Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/sodermanland eller telefon 010-22 340 00

Naturvårdsverkets hemsida: <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Miljödataportalen: <http://mdp.vic-metria.nu/miljodataportalen/>

Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0220208 Lomsjöskogen

Kommun: Gnesta

Områdets totala areal: 31,4 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen:

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2019-12-19

Markägarförhållanden: Privat

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 1998-12-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

3160 - Myrsjöar

7140 - Öppna mossar och kärr

9010 - Taiga

91D0 - Skogsbevuxen myr

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Syftet med Lomsjöskogens Natura 2000-område är att bevara och utveckla en unik gammal barnnaturskog samt den mångfald av strukturer och arter som är knutna till de olika naturtyperna i området.

Prioriterade bevarandevärden: De prioriterade bevarandevärdena i Lomsjöskogen är taigan och den skogsbevuxna myren med sina gamla träd och naturskogskaraktär, området med naturtypen öppna mossar och kärr, samt den hydrologiskt opåverkade myrsjön.

Motivering: Lomsjöskogens Natura 2000-område har höga naturvärden knutna till gammal, variationsrik barrnaturskog med lång kontinuitet, samt till myrhabitat och myrsjö med opåverkad hydrologi. Här finns viktiga strukturer som gamla träd, död ved och en rik biologisk mångfald med flera sällsynta eller rödlistade arter som t.ex. knärot, rosenticka, kortskaftad ärgspik, vedtrappmossa och spillkråka.

Prioriterade åtgärder: Lomsjöskogen är skyddad som naturreservat. Syftet ska uppnås genom fri utveckling av våtmarkshabitaten och genom naturvårdsbränning eller brandefterliknande åtgärder i den brandpräglade taigan.

Beskrivning av området

Lomsjöskogens Natura 2000-område är beläget centralt i Mälarmården, ca 3,5 km nordost om Ånhammars Säteri. Området utgörs av gammal barrskog och Lomsjön med omgivande myr. Lomsjön är belägen i den södra delen av Natura 2000-området och norr därom sträcker sig barrnaturskogen ända upp till Sävsjön. Topografin i området är förutom en brant i nordväst relativt flack med en högre belägen hållmarkstallskog i den centrala delen. Hela Natura 2000-området omfattas av Lomsjöskogens naturreservat.

I området närmast Lomsjön finns mäktiga gamla tallar, många över 300 år gamla. Här har ingen avverknings skett på över 100 år och innan dess har endast enstaka träd plockhuggits. Skogen är flerskiktad till följd av tidigare bränder och spår efter äldre bränder kan hittas i stubbar och gamla tallar. Under de senaste ca 100 åren har varken bränder eller avverkning påverkat skogen och därför har gran etablerat sig och utgör idag ett betydande inslag. Merparten av granarna i området är relativt unga i förhållande till tallarna, men även gamla senvuxna granar förekommer. Det finns rikligt med naturskogsstrukturer; gamla grova träd liksom döda stående och liggande träd uppträder i stor mängd och i olika nedbrytningsstadier. Skogen, framförallt de gamla tallarna, är i det närmaste unik och utgör ett av länets bästa exempel på gammal orörd barrskog.

I den centrala delen av Natura 2000-området finns ett hållmarksområde med mycket gamla tallar. Här domineras markvegetationen av lavar, lingonris, kråkbär och ljung. Norr om denna höjdrygg har skogen inte lika hög ålder som i området närmast Lomsjön och kan beskrivas som en barrblandskog med tydlig mosaikkaraktär där sumpskogspartier av starr-fräkentyp omväxlar med skog på fastmark där blåbärsris dominerar i fältskiktet. Gamla senvuxna träd, liksom död ved i form av torrträd och lågor finns spridda i denna del. Någon gång i mitten av 1900-talet har viss gallring gjorts, men under senare decennier har skogen varit i stort sett opåverkad. Närmast Sävsjön i norr växer gammal tallskog som troligen uppkommit efter brand.

Lomsjön är en liten näringsfattig dystrof sjö med brunt, humusfärgat vatten. Sjön omges av en tallbevuxen myr samt öppen våtmark av fattigkärrtyp med skvattram och odon. Hydrologin i och kring sjön är opåverkad från ingrepp och endast smärre plockhuggning har förekommit i den skogbevuxna delen.

En lång rad av gammelskogens växter och djur förekommer i området, en del mera kända såsom exempelvis spillkråkan och barrskogens orkidé knäroten, andra mera ovanliga såsom rosenticka, kortskaftad ärgspik och den lilla oansenliga vedtrappmossan.

Vad kan påverka negativt

Lomsjöskogens Natura 2000-område är skyddat som naturreservat. Förutsatt att föreskrifterna och skötselplanen för naturreservatet följs är nedanstående punkter de främsta tänkbara hoten mot naturtyperna och arterna i området:

- Negativ påverkan från omgivningen, t.ex. alltför omfattande avverkningar i angränsande

bestånd som leder till förändrat lokalklimat, ökar risken för till exempel stormfällningar och en inväxande hyggesvegetation. Det kan också handla om gödsling som leder till näringsläckage till omgivningen, plantering av främmande trädslag som kan sprida sig in i området mm.

- Dikning, markskador, vägdragningar, markberedning eller annan exploatering i anslutning till området som medför hydrologiska störningar.
- Brist på viktiga substrat i området, t.ex. död ved i form av grenar, torrträd och lågor i olika nedbrytningsstadier, gamla träd med grov barkstruktur och hålträd.
- Brist på naturskogssubstrat och lämpliga spridningsvägar för arter knutna till taiga i det omgivande landskapet. Detta kan vara en följd av fragmentering och minskning av naturtypen i landskapet runtomkring.
- Brist på dynamik. Arterna förekommer ofta bara i några få stadier i skogens utveckling. Om de dynamiska krafterna inte får verka kan det i landskapet uppstå brist på något av dessa stadier, med följd att de ingående arternas habitat försvinner. Detta gäller särskilt brand som verkar över stora ytor, men andra viktiga dynamiska krafter är översvämning, vind och angrepp av insekter och svamp.
- Kraftig betespåverkan från klövvilt som kan leda till att tall får svårt att föryngras i området.
- Avsaknad av brand och brandefterliknande skötsel, vilkbl.a. leder till att gran tar över allt mer och konkurrerar ut tall i den brandpräglade skogen.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Skydd: Området är skyddat som naturreservat.

Skötsel: Områdets sköts enligt naturreservatets skötselplan. I skötselplanen är målet fri utveckling. Detta borde ses över och revideras för delar av området eftersom skogen är brandpräglad med gamla senvuxna tallar. Brand eller brandefterliknande skötselåtgärder är en förutsättning för att bevara talldominansen och naturvärdena knutna till gammal brandpräglad tallskog på sikt.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000-naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**3160 - Myrsjöar**

Areal: 0,76 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Lomsjön är en liten dystrof myrsjö med mörkt, humusfärgat vatten. I sjön växer mycket gul näckros, vilket gör den lite speciell eftersom det annars oftast är vit näckros som dominerar i myrsjöar av denna typ. Runt omkring Lomsjön finns en bård av gungflyn. Dessa är i princip trädlösa och domineras av vitmossor av skilda slag. Sjön har en naturlig hydrologi, opåverkad av mänskliga ingrepp.

Bevarandemål

Lomsjön ska vara naturligt lågproduktiv och ha intakt hydrologi i strandzonen. Sjön ska ha god ekologisk status. Vattnet ska vara brunfärgat, ha ett naturligt lågt pH och det ska finnas inslag av en karaktäristisk gungflyvegetation. Den omgivande skogen ska vara opåverkad av större mänskliga ingrepp och ha skoglig kontinuitet. Vattnet ska hysa karaktäristiska arter som t.ex. vit näckros, trådstarr och rufsvitmossa. Det ska finnas förutsättningar för typiska arter som t.ex. smålom och myrtrollslända. Arealen myrsjöar ska vara minst 0,7 ha.

Negativ påverkan

Området är skyddat som naturreservat. Förutsatt att föreskrifterna och skötselplanen för naturreservatet följs är nedanstående punkter de främsta tänkbara hoten mot naturtypen i området:

- Dikning, avverkning, markberedning, markskador, vägdragningar eller annan exploatering i anslutning till området som medför hydrologiska störningar inom Natura 2000-området.
- Kalkning av tillflöden till området.
- Av människan orsakad belastning av försurande ämnen som kan sänka sjöns pH.
- Utsättning av främmande arter, eller fiskstammar kan ändra konkurrensförhållanden, sprida smitta och/eller orsaka genetisk kontaminering.

Bevarandeåtgärder

Myrsjön lämnas för fri utveckling i enlighet med skötselplanen för naturreservatet.

Bevarandetillstånd

Gynnsamt bevarandetillstånd. Skogstjärnen har ett representativt utseende, har ett typiskt växt- och djurliv och är inte belastad av mänsklig verksamhet.

7140 - Öppna mossar och kärr

Areal: 1,52 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Öster om den skogbevuxna tallmossen finns en svagt utbildad kärrzon med tall, pors och tranbär. Området är endast bevuxet med enstaka träd och öppet till sin karaktär. Hydrologin är opåverkad och naturlig torvbildning pågår.

Bevarandemål

Öppna mossar och kärr ska vara hydrologiskt- och kemiskt opåverkade och präglas av naturliga torvprocesser. Naturtypen ska vara öppen, men ett mindre inslag av solbelysta träd och buskar får förekomma. Öppna mossar och kärr ska ha en speciell biologisk mångfald med karaktäristiska arter av vitmossor, starr och kärlväxter. Naturtypens öppenhet ska även gynna typiska fågelarter som grönbena, och ljunpipare. Typiska arter av mossor och kärlväxter som t.ex. praktvitmossa, taggstarr och sileshår ska vara vanligt förekommande. Arealen öppna mossar och kärr ska vara minst 1,5 ha.

Negativ påverkan

Området är skyddat som naturreservat. Förutsatt att föreskrifterna och skötselplanen för naturreservatet följs är nedanstående punkter de främsta tänkbara hoten mot naturtypen i området:

- Dikning, avverkning, markberedning, markskador, vägdragningar eller annan exploatering i anslutning till området som medför hydrologiska störningar inom Natura 2000-området. Hydrologiska störningar kan medföra uttorkning, igenväxning och erosion i naturtypen.
- Skogsbruk i närområdet som förändrar hydrologi, lokalklimat och struktur i naturtypen. Avverkning av närliggande fastmarksskog kan också orsaka läckage av näringsämnen ut på myren.
- Spridning av till exempel kalk, aska och gödningsämnen i naturtypens närhet kan också skada genom luftburen deposition eller genom transport med tillrinnande vatten.
- Nedfall av kemiska ämnen. Vissa kemiska ämnen har förmågan att direkt skada organismer, men kan också påverka hela naturmiljön. Så har till exempel vissa kväveföreningar den effekten att de är skadliga för svampar och lavar, samtidigt som de kan vara gödande och ge förändringar i vegetationen. Andra skadliga ämnen är svavel- och metallföreningar.
- Minskad artrikedom och födotillgång i landskapet runtomkring ger sämre livsförutsättningar för arter som finns i området och utnyttjar omgivningarna för t.ex. födosök.

Bevarandeåtgärder

Enligt skötselplanen för naturreservatet är skötselmålet fri utveckling, men eftersom den öppna mossen sakta håller på att växa igen så kan det finnas anledning att utföra naturvårdande skötsel för att hålla naturtypen öppen. Skötselplanen för reservatet kan alltså behöva revideras så att skötselåtgärder inriktade på att avlägsna yngre träd av igenväxningskaraktär införs för naturtypen.

Bevarandetillstånd

Ej gynnsamt bevarandetillstånd. Naturtypen växer sakta igen med träd.

9010 - Taiga

Areal: 21,55 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Huvuddelen av Lomsjöskogens Natura 2000-område utgörs av taiga. Gammelskogen är imponerande genom sina grova och mycket ålderstigna barrträd, där de äldsta tallarna når en ålder av minst 300 år. Skogen är flerskiktad till följd av tidigare bränder och man kan hitta spår (brandljud) efter sådana bränder i såväl stubbar som gamla, ärriga tallar. Skogen har under det senaste seklet utvecklats fritt utan större mänskliga ingrepp. I frånvaro av bränder under en lång tid, har gran etablerat sig och är idag dominerande i stora delar av området med taiga. Naturskogens alla strukturer förekommer i området i rika mått, exempelvis finns det torrakor av tall, döda torrgranar, grova lågor av tall och gran i alla stadier av förmultning samt föryngring av barrträd i stormluckor och längs förmultnade lågor. Merparten av taigan är klassad som nyckelbiotop av Skogsstyrelsen.

Den södra delen av området är kämområdet för naturskogen och var tidigare ett reservat avsatt på privat initiativ från markägaren. Längre åt norr uppträder en hållmarksskog i mosaik med sumpskog och moränsluttningar med gammal granskog. Närmast Sävsjön i norr finns ett tallbestånd som troligen har utvecklats efter en brand.

Vegetationen består huvudsakligen av blåbär- och lingonris, mycket ängskovall samt mossrika partier med linnea, knärot och pyrola-arter. I torrare tallskog i norra delen finns också ett bestånd av ryl. Hållmarkerna är klädda med renlavar, lite ljung och smalbladiga gräs. I sumpskogarna uppträder starr och enstaka högorter. Rödlistade och andra sällsynta arter är i huvudsak knutna till förekomsten av död ved och i området har påträffats ovanliga arter som vedtrappmossa, garnlav, kortskaftad ärgspik, samt rosenticka, kötticka, ullticka och vedticka.

Bevarandemål

Taigan ska ha naturskogskaraktär och vara flerskiktad med ett betydande inslag av äldre träd och död ved. Trädskikten ska domineras av tall, andra viktiga trädslag är gran och lövträd såsom björk, asp, rönn eller sälg. Det ska finnas tillräcklig föryngring av tall och lövträd i området, för att de unga träden på sikt ska kunna ersätta de äldre. Skogen ska präglas av naturliga processer och småskaliga naturliga störningar eller skötselåtgärder som efterliknar sådana, t.ex. åldrande och bildande av död ved, insektsangrepp, storm eller brand. Skogen ska hysa en hög biologisk mångfald av kärlväxter, mossor, lavar, svampar, fåglar och skalbaggar. Typiska arter, som t.ex. blåmossa, garnlav och spillkråka ska förekomma i området. Arealen taiga ska vara minst 21,5 ha.

Negativ påverkan

Området är skyddat som naturreservat. Förutsatt att föreskrifterna och skötselplanen för naturreservatet följs är nedanstående punkter de främsta tänkbara hoten mot naturtypen i området:

- Negativ påverkan från omgivningen, t.ex. alltför omfattande avverkningar i angränsande bestånd som leder till förändrat lokalklimat, ökar risken för till exempel stormfällningar och en inväxande hyggesvegetation. Avverkningar av angränsande skog kan också orsaka läckage av näringsämnen som kan påverka de näringsfattiga myrhabitaten negativt. Det kan också handla om gödsling som leder till näringsläckage till omgivningen, plantering av främmande trädslag som kan sprida sig in i området mm.

- Dikning, markskador, vägdragningar, markberedning eller annan exploatering i anslutning till området som medför hydrologiska störningar.
- Brist på viktiga substrat i området, t.ex. död ved i form av grenar, torrträd och lågor i olika nedbrytningsstadier, gamla träd med grov barkstruktur och hålträd.
- Brist på naturskogssubstrat och lämpliga spridningsvägar för arter knutna till taiga i det omgivande landskapet. Detta kan vara en följd av fragmentering och minskning av naturtypen i landskapet runtomkring.
- Brist på dynamik. Arterna förekommer ofta bara i några få stadier i sko-gens utveckling. Om de dynamiska krafterna inte får verka kan det i land-skapet uppstå brist på något av dessa stadier, med följd att de ingående ar-ternas habitat försvinner. Detta gäller särskilt brand som verkar över stora ytor, men andra viktiga dynamiska krafter är översvämning, vind och an-grepp av insekter och svamp.
- Kraftig betespåverkan från klövvilt som kan leda till att tall får svårt att föryngra sig i området.
- Avsaknad av brand och brandefterliknande skötsel, vilket leder till att gran tar över allt mer och konkurrerar ut tall i den brandpräglade skogen.

Bevarandeåtgärder

Enligt skötselplanen för naturreservatet är skötselmålet fri utveckling. Det står att om brand uppstår ska brandbekämpningen ha som målsättning att skydda skogen utanför reservatet. I skötselplanen står dock inget om naturvårdsbränning eller brandefterliknande skötselåtgärder. Med tanke på att det sannolikt kommer att dröja länge innan en naturlig brand uppstår i reservatet och att gran redan har börjat ta över i delar av området och kommer att ta över allt mer om ingen brand uppstår, borde skötselplanen för reservatet revideras. Brand eller brandefterliknande åtgärder är gynnsamma för naturtypen och en förutsättning för att bevara de gamla tallarna och arter knutna till dessa på längre sikt.

Bevarandetillstånd

Ej gynnsamt bevarandetillstånd. Inga omfattande skogliga ingrepp har utförts sedan slutet av 1800-talet, skogen har utvecklats genom intern dynamik och har i dagsläget karaktären av en naturskog. Dock har den naturliga brandregimen upphört och för att uppnå gynnsamt bevarandetillstånd för den brandpräglade tallskogen bör naturvårdande skötsel i syfte att efterlikna naturlig skogsbrand utföras.

91D0 - Skogsbevuxen myr

Areal: 6,83 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Kring Lomsjön och dess gungflyn uppträder en tallmosse av normal östsvensk typ där skvattram, odon och hjortron dominerar i fältskiktet. Området har varit kontinuerligt skogsbevuxet under en längre tid. Skogen är relativt tät och olikåldrig med gamla och senvuxna träd och inslag av död ved. Området är näringsfattigt och hydrologin opåverkad.

Bevarandemål

Den skogsbevuxna myren ska ha naturlig hydrologi och fuktig - blöt torvmark med naturlig torvbildning. Näringsförhållandena ska vara näringsfattiga - intermediära. Den skogsbevuxna myren ska ha naturskogskaraktär och lång skoglig kontinuitet där skogen har fått utvecklas fritt genom intern dynamik och naturliga störningar. Skogen ska vara olikåldrig och det ska finnas gamla träd och död ved. Främmande trädslag ska inte förekomma. Typiska arter för naturtypen, som t.ex. kärrviol, flagellkvastmossa och spillkråka ska förekomma. Arealen skogsbevuxen myr ska vara minst 6,8 ha.

Negativ påverkan

Området är skyddat som naturreservat. Förutsatt att föreskrifterna och skötselplanen för naturreservatet följs är nedanstående punkter de främsta tänkbara hoten mot naturtypen i området:

- Avverkning, röjning, gallring i angränsande skogsområden utgör hot genom att de påverkar lokalklimatet i den skogsbevuxna myren. Undantag kan finnas där åtgärden syftar till att utveckla något annat naturvärde.
- Produktionshöjande åtgärder i omgivande skogar, exempelvis gödsling, markberedning, plantering och användandet av främmande trädslag som kan påverka näringsstatusen och artsammansättningen i den skogsbevuxna myren negativt.
- Kallning av tillflöden till området.
- Dikning, markskador, vägdragningar eller annan exploatering i anslutning till området som medför hydrologiska störningar.
- Brist på viktiga substrat i området, t.ex. död ved i form av grenar, torrträd och lågor i olika nedbrytningsstadier, hålträd, gamla grova träd i solexponerade lägen.
- Brist på naturskogssubstrat och lämpliga spridningsvägar, för arter knutna till skogsbevuxen myr, i det omgivande landskapet.
- Minskad artrikedom och födotillgång i landskapet runtomkring ger sämre livsförutsättningar för arter som finns i området och utnyttjar omgivningarna för t.ex. födosök.
- Nedfall av kemiska ämnen. Vissa kemiska ämnen har förmågan att direkt skada organismer, men kan också påverka hela naturmiljön. Så har till exempel vissa kväveföreningar den effekten att de är skadliga för svampar och lavar, samtidigt som de kan vara gödande och ge förändringar i vegetationen. Andra skadliga ämnen är svavel- och metallföreningar.

Bevarandeåtgärder

Den skogsbevuxna myren lämnas för fri utveckling i enlighet med skötselplanen för naturreservatet.

Bevarandetillstånd

Gynnsamt bevarandetillstånd. Ingen dränering eller skogliga ingrepp har skett. Vegetationen domineras av typiska arter.

Dokumentation

Exempel på arter som har noterats i området:

Kärlväxter:

Blåsippa
Grönpyrola
Knärot
Ryl
Skogslind

Lavar:

Brun nållav
Garnlav
Gulnål
Kornig nållav
Kortskaftad ärgspik
Liten spiklav

Mossor:

Blåmossa
Vedtrappmossa

Svampar:

Kötticka
Rosenticka
Tallticka
Ullticka
Vedticka

Insekter:

Skrovlig flatbagge

Fåglar:

Spillkråka
Storlom

Referenser

Aminoff, F. 1955. Gamla och märkliga skogsområden på Ånhammar i Södermanland. Svenska Skogsvårdsföreningens Tidskrift häfte nr 1.
ArtDatabanken, 2017. Röddlistade arter i Sverige 2015.
Artportalen, 2017. Artfynd (november 2017).
Eriksson, K. & Skyllberg, P. 1998. Vägen till naturen i Gnesta kommun. Gnesta kommun. Länsstyrelsen i Södermanlands län 1991: Sörmlands Natur. Naturvårdsprogram.
Länsstyrelsen i Södermanlands län 2001. Lomsjöskogens naturreservat – beslut och skötselplan. Dnr: 231-2552-2001.
Länsstyrelsen i Södermanlands län 2004. Bevarandeplan för Natura 2000-område Lomsjöskogen (SE0220208) Gnesta kommun, Södermanlands län. Dnr: 511-11243-2004.
Naturvårdsverket, 2011 och 2012. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1. Hemsidan.

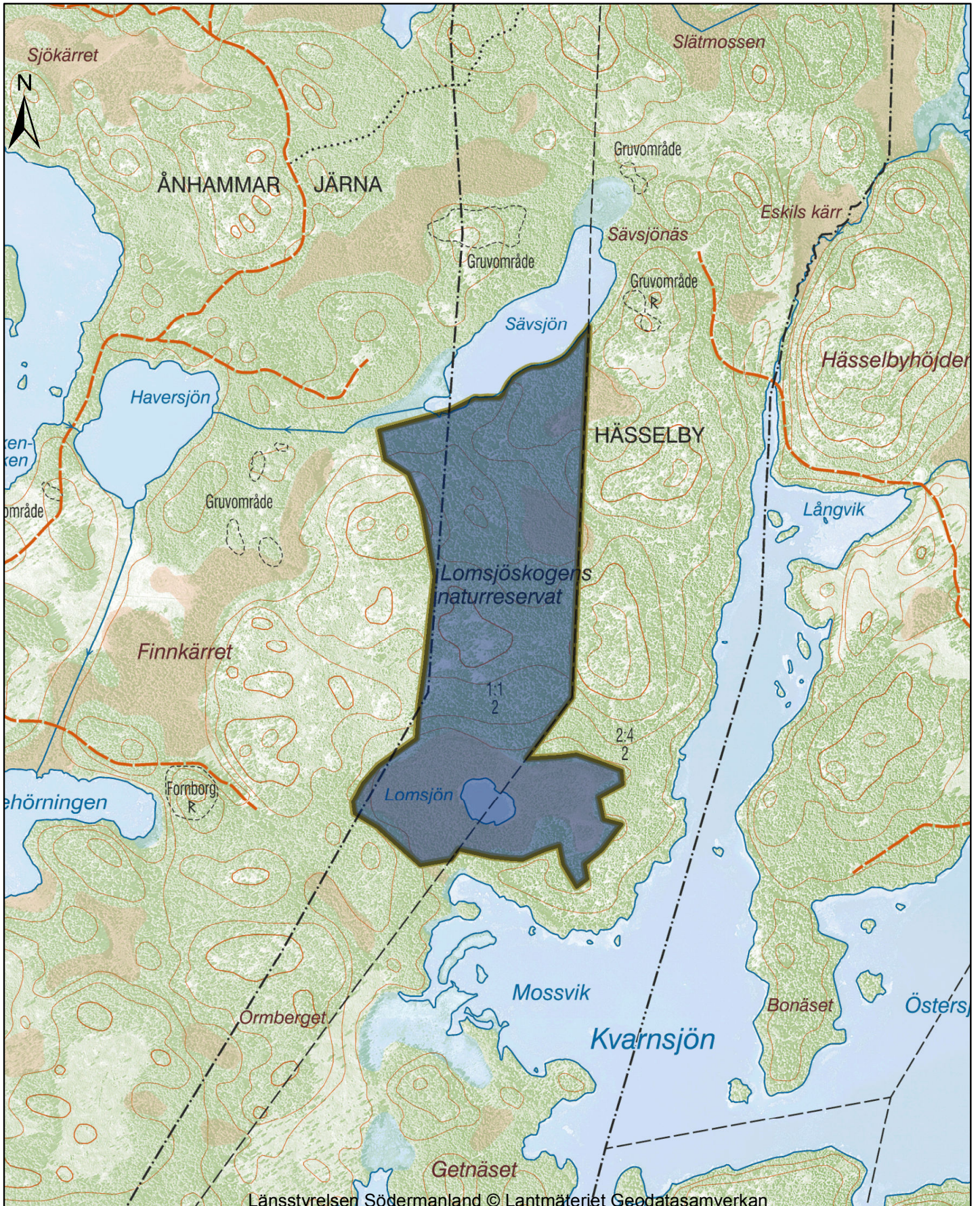
Rydberg, H. 1980. Nyköpings kommun – norra delen. Översiktlig naturinventering. Länsstyrelsen i Södermanlands län informerar nr 10.

Inventeringar

Rydberg, H. 1995: Inventering av caliciacéer i barnaturskogar i Södermanlands län. Ett påbörjat projekt i förlängningen av ett WWF-projekt ang. undersökning av caliciacéer på grova ekar.

Opubl. manuskript.

Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1996. ID-nummer: N 15954-1996 och N 15981-1996.

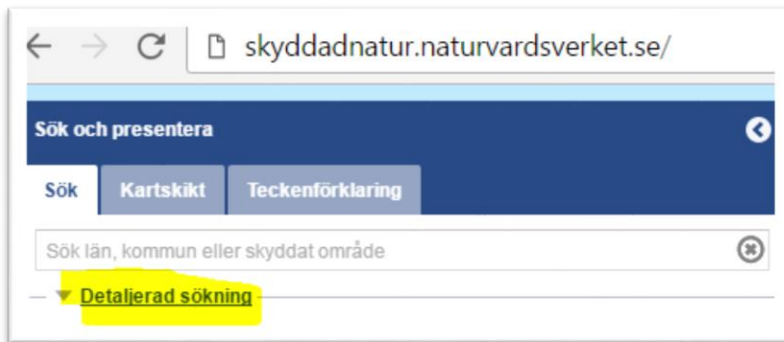

Karttjänst Skyddad natur

<http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

För att få en bild av var i respektive Natura 2000-område naturtyperna finns kan Naturvårdsverkets karttjänst Skyddad natur användas.

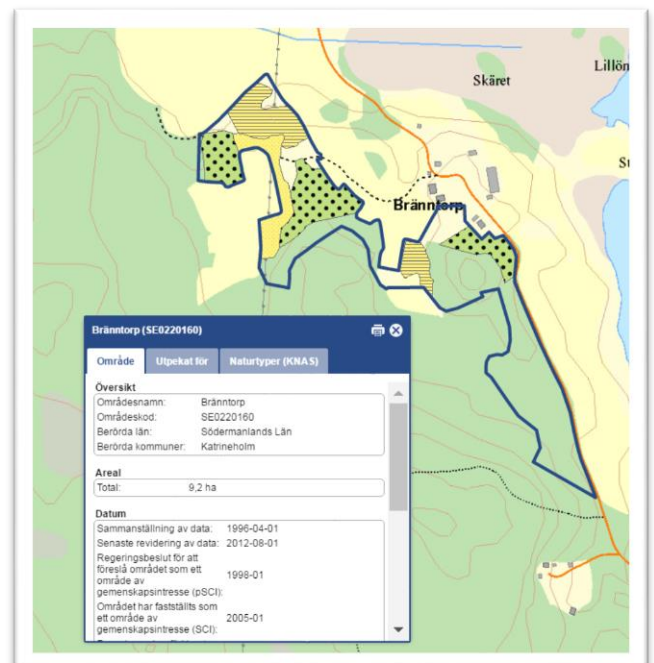
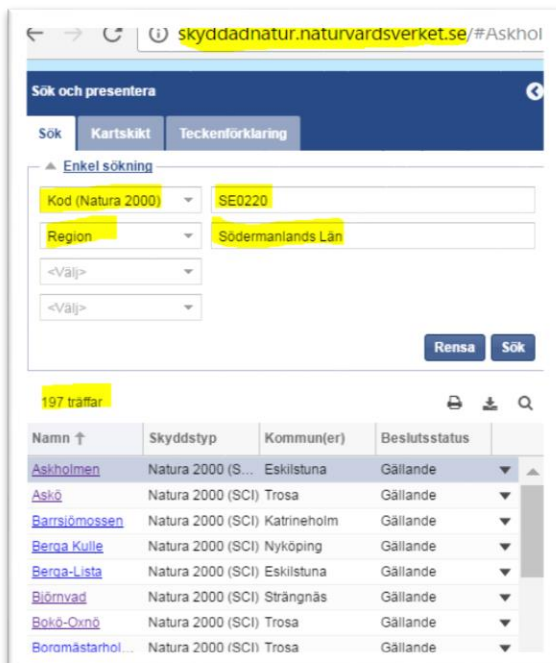
Välj "Detaljerad sökning"

Välj alternativ *Kod (Natura 2000)* skriv in SE0220

Välj *Region* och sök fram Södermanlands län

Sök, det ska bli 197 träffar. När man klickar på ett av namnen i listan kommer man dit i kartan.

För att se Naturtyper för områdena i kartan gå in på fliken "Kartskikt".

Avmarkera allt i *Naturvårdsregistret*. Det är endast *Naturtypskarteringar* > *Natura naturtypskartan (NNK)* > *Naturtyper (ytor)* som ska vara markerade. Klicka sedan i kartan på den naturtyp du vill veta mer om så kommer en informationsruta upp i fönstret.

